

Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten
eerste kamer

Openbare zitting van 10 september 2019

Dossiernummer TB-0188-2017

In de zaak van:

De heer X,
In persoon aanwezig,
en bijgestaan door zijn raadsman mr. Y, advocaat te ...;

spreekt de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten de volgende beslissing uit:

Tenlasteleggingen:

1.

De heer X werd voor de tuchtraad voor advocaten van de ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep te Antwerpen vervolgd voor de volgende feiten en tenlasteleggingen (nummering door de tuchtraad van beroep):

“ **A. Dossier K102/1213-01**

De beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen (art. 455 Ger. W.) werden geschonden door mr. X, door zijn betrokkenheid bij feiten van mensenhandel/ criminele organisatie rond een Thais massagesalon te ...;

en

door het voorwerp uit te maken van een correctionele veroordeling, uitgesproken door de correctionele rechtbank ..., afdeling ... op 11.10.2016, wegens deelneming aan voormelde criminele organisatie.

B. Dossier K203/1011-05

In het dossier mr. X/B werden door mr. X handelingen gesteld die strijdig zijn met de wettelijke bepalingen inzake voorlopig bewind en met de informatieplicht van de voorlopige bewindvoerder, nl. volledige, getrouwe en oprechte weergave van het goede beheer en over de beheersrekening.

Mr. X werd aangesteld als bewindvoerder van mevrouw S (overleden op 08.01.2004).

Mr. X wordt verweten 76.842,96 euro te hebben onttrokken aan het beheer en controle van de beheersverslagen van het bewind van S en een bedrag van 13.150 euro aan ereloon en

kosten te hebben afgehouden waarvoor nooit begroting of machtiging werd gevraagd aan de vrederechter.

Door zo te handelen heeft mr. X eveneens de verplichtingen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen (art. 455 Ger. W.) geschonden."

Bestreden beslissing van de Tuchtraad:

2.

De tuchtraad besliste als volgt:

*"Verklaart de tuchtvervolging ontvankelijk, verklaart de ten laste gelegde feiten bewezen en legt mr. X hiervoor een schorsing van zes maanden op;
Zegt voor recht dat een tijdig hoger beroep, in voorkomend geval, de tenuitvoerlegging van de beslissing zal schorsen."*

Hoger beroep van de heer X:

3.

Voorname beslissing van 27.06.2017 werd aan de heer X meegedeeld per brief van 28.06.2017.

Met een aangetekend schrijven van 04.07.2017, verzonden op 07.07.2017, werd door de heer X hoger beroep aangetekend tegen de beslissing van 27.06.2017.

Op 13.02.2018 werd voornoemde beslissing van 27.06.2017 bevestigd door de Tuchtraad van beroep, mits die wijziging dat in het dossier "K102/1213-01 de omschrijving "feiten van mensenhandel/criminele organisatie" moet worden omschreven als "feiten van bijdrage tot de oogmerken van een criminele organisatie."

Cassatieberoep:

4.

De heer X betekende op 10.04.2018 zijn voorziening in cassatie, neergelegd op de griffie van het Hof van Cassatie op 11.04.2018.

Bij arrest van het Hof van Cassatie van 08.02.2019 werd de beslissing van de Tuchtraad van Beroep van 13.02.2018 vernietigd in zoverre zij uitspraak deed over de sanctie. De aldus beperkte zaak werd verwezen naar de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten, anders samengesteld.

Procedure na verwijzing:

5.

Bij brief van 16.04.2019 werd de heer X opgeroepen voor de zitting van 07.05.2019.

De zaak werd op verzoek van de verdediging uitgesteld op de zitting van 04.06.2019, alwaar de zaak behandeld werd, en in beraad werd genomen.

Beoordeling:

6.

Gelet op de beperkte zaak die door het Hof van Cassatie verwezen werd, moet de Tuchtraad van beroep zich thans nog enkel uitspreken over de sanctie die opgelegd wordt aan de heer X.

Deze sanctie moet thans bepaald worden voor volgende reeds bewezen verklaarde feiten:

A. Dossier K102/1213-01

De beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen (art. 455 Ger. W.) werden geschonden door mr. X, door zijn betrokkenheid bij feiten van bijdrage tot de oogmerken van een criminele organisatie rond een Thais massagesalon te ...;

en

door het voorwerp uit te maken van een correctionele veroordeling, uitgesproken door de correctionele rechtbank ..., afdeling ... op 11.10.2016, wegens deelneming aan voormelde criminele organisatie.

B. Dossier K203/1011-05

In het dossier mr. X/B werden door mr. X handelingen gesteld die strijdig zijn met de wettelijke bepalingen inzake voorlopig bewind en met de informatieplicht van de voorlopige bewindvoerder, nl. volledige, getrouwe en oprechte weergave van het goede beheer en over de beheersrekening.

Mr. X werd aangesteld als bewindvoerder van mevrouw S (overleden op 08.01.2004).

Mr. X wordt verweten 76.842,96 euro te hebben onttrokken aan het beheer en controle van de beheersverslagen van het bewind van X en een bedrag van 13.150 euro aan ereloon en kosten te hebben afgehouden waarvoor nooit begroting of machtiging werd gevraagd aan de vrederechter.

Door zo te handelen heeft mr. X eveneens de verplichtingen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen (art. 455 Ger. W.) geschonden."

Wat betreft de beweerde samenhang tussen het feit "K102/1213-01" met de inbreuk waarvoor de heer X veroordeeld werd op 24.06.2014 (volgens interpretatie van 14.10.2014):

7.

Het begrip eenheid van opzet vindt geen toepassing in tuchtzaken.

De beslissing van de tuchtraad van beroep van 24 juni van 2014 (met interpretatie van 14.10.2014) betrof de inbreuk die X begaan had op art. 508/9 § 2 Ger. W.: de advocaat die optreedt in het kader van de juridische tweedelijnsbijstand mag zich in geen geval

rechtstreeks tot de rechthebbende richten met het oog op de betaling van de honoraria en kosten. Mr. X had dit wel gedaan: hij liet zich ook “in natura” betalen.

Huidig dossier betreft zijn bijdrage tot de oogmerken van een criminele organisatie. Dit aldus strafrechtelijk bewezen opzet betreft een volstrekt ander misdrijf/feit dan het feit waarvoor de voormelde sanctie werd opgelegd.

De tuchtrechtelijke vervolgingen in beide dossiers vinden weliswaar hun feitelijke oorsprong in een en hetzelfde dossier, maar de tenlasteleggingen verschillen grondig.

Een afzonderlijke sanctionering dringt zich dan ook op.

Wat betreft de strafmaat en de redelijke termijn:

8.

Gelet op de bewoordingen van het arrest van het Hof van Cassatie en de beperking van de verwijzing moet de eventuele overschrijding van de redelijke termijn in casu – voor wat de gevolgen van de eventuele overschrijding betreft - louter beoordeeld worden op het vlak van de sanctie. De Tuchtraad van beroep heeft geen rechtsmacht meer, noch voor wat betreft de ontvankelijkheid van de tuchtvordering, noch voor wat betreft de bewezen verklaring van de tuchtrechtelijk vervolgde feiten.

De tuchtraad van beroep stelt vast dat:

In de zaak K102/1213-01:

- de zaak door de politie op het spoor werd gekomen in 2008;
- er, nadat de nodige en vereiste inlichtingen werden ingewonnen, in september 2008 overgegaan werd tot huiszoekingen;
- de strafzaak een complex geheel van feiten betrof, waarbij niet alleen bijzondere opsporingsmethoden dienden aangewend te worden, maar ook rogatoire opdrachten naar Groot-Brittannië, Nederland, Thailand, Zwitserland, Zweden en Rwanda, moesten uitgevoerd worden, en waarbij de intenties en daden van 20 verdachten in kaart dienden gebracht te worden;
- de incriminatieperiode voor X uiteindelijk beperkt werd tot de periode 01.03.2008-16.08.2008;
- In het kader van dit dossier op 29 januari 2013 door de stafhouder een tuchtonderzoek werd geopend;
- Mr. X hierover op 24 april 2013 door de stafhouder werd gehoord, maar zijn betrokkenheid met de criminele organisatie ontkende;
- de beklaagden door huidig strafonderzoek reeds werden verontrust op 16 september 2008, ten gevolge van de gecoördineerde huiszoekingen en arrestaties;
- het synthese-PV in het luik mensenhandel werd opgesteld op 26 mei 2011 en het synthese-PV in het financieel luik op 1 juni 2012;
- het dossier op 22 november 2011 werd meegedeeld aan het Openbaar Ministerie;
- het Openbaar Ministerie pas op 8 januari 2013 een eindvordering opstelde;
- de Kamer van Inbeschuldigingstelling op 28 februari 2013 een arrest velde met

betrekking tot de regelmatigheid van de gehanteerde bijzondere opsporingsmethode;

- de beklaagden op 25 maart 2014 door de raadkamer naar de correctionele rechtbank werden verwezen, waarna het openbaar ministerie hoger beroep aantekende tegen de buitenvervolginstelling van de vijfde en de twintigste beklaagde.
- de Kamer van Inbeschuldigingstelling dit beroep beoordeelde bij arrest van 12 maart 2015;
- de beklaagden werden gedagvaard voor de zitting van de correctionele rechtbank van 20 oktober 2015, waarna de zaak voor behandeling werd gesteld op de zitting van 17 mei 2016;
- de zaak op de zitting van 17 mei 2016 moest worden uitgesteld omdat geen tolk Thais was opgeroepen, en voor behandeling werd gesteld op de zitting van 13 september 2016;
- de zaak werd behandeld op de zittingen van 13 september 2016 en 16 september 2016;
- het correctioneel vonnis werd uitgesproken op 11.10.2016;
- Het tuchtdossier werd gereactiveerd na de veroordeling van 11 oktober 2016;
- Mr. X op 12 december 2016 door de stafhouder werd gehoord.

In de zaak K203/1011-05:

- Dat op 19 mei 2011 door de heer B in handen van de stafhouder klacht werd neergelegd lastens mr. X omwille van het feit dat deze onregelmatigheden begaan had in zijn hoedanigheid van voorlopig bewindvoerder over zijn moeder, mevrouw S;
- de vrederechter op 01.09.2011 aan de stafhouder meedeelde dat hij n.a.v. deze klacht zelf ernstige onregelmatigheden had vastgesteld in het beheer van de heer X, *“inzonderheid het onttrekken aan het beheer en de controle in de beheersverslagen van 76.842,96 EUR, waarvoor tot op heden slechts 50.000,00 terecht is”*, alsmede het beweerdelijk betalen van de voorgaande voorlopige bewindvoerder zonder begroting of machtiging van de vrederechter; de vrederechter eindigde deze brief met de mededeling dat mr. X in alle andere dossiers van voorlopige bewindvoering zou vervangen worden;
- de stafhouder aan de heer X op 26 september 2011 meedeelde dat hij een tuchtonderzoek opende;
- de heer X op 9 augustus 2013 door de stafhouder werd opgeroepen om verhoord te worden, waarna op 25 september 2013 het verhoor plaatsvond;
- Op 28.11.2013 werd de heer X door de erfgenamen van mevrouw S gedagvaard in betaling van een beweerdelijk ten onrechte ingehouden bedrag van € 16.842,96, meer de interesten en de kosten;
- Dit leidde tot een vonnis van 10.06.2014 en – na hoger beroep van de heer X – tot een arrest van 26.06.2017, waarbij de heer X uiteindelijk veroordeeld werd tot betaling van een bedrag van 12.560,43 euro, meer interesten en kosten;
- Ondertussen – in afwachting van de uitspraak in hoger beroep – werd de heer X opnieuw verhoord door de stafhouder op 12 december 2016, en in dit verhoor bleef hij volhouden geen fouten te hebben gemaakt bij het voorlopig beheer, waarna hij zelfs stelde dat *“als het vonnis ook in graad van hoger beroep zou worden bevestigd hij zijn toga aan de haak zou hangen”*.

In de beide zaken K102/1213-01 en K203/1011-05:

- dat de beide dossiers door de stafhouder, na de verhoren van 12.12.2016, aan de voorzitter van de tuchtraad werden overgemaakt, bij brief van 08.03.2017;
- Op 27 juni 2017 de beslissing door de tuchtraad voor advocaten werd genomen;
- op 7 juli 2017 hoger beroep werd aangetekend door de heer X;
- Op 13.02.2018 de beslissing van de Tuchtraad van beroep werd uitgesproken;
- Op 11.04.2018 de voorziening in cassatie werd neergelegd op de griffie van het Hof van Cassatie;
- Bij arrest van het Hof van Cassatie van 08.02.2019 de beslissing van de Tuchtraad van Beroep van 13.02.2018 gedeeltelijk werd vernietigd;
- De aldus beperkte zaak opnieuw voor de Tuchtraad van beroep werd behandeld op 04.06.2018, waarna pas op heden uitspraak volgt.

9.

Uit dit alles blijkt dat de dossiers inderdaad een aantal verdragingsmomenten kenden:

- Voor wat betreft het dossier K102/1213-01: hoofdzakelijk tussen de beschikking tot mededeling en de verwijzing naar de correctionele rechtbank enerzijds, en tussen de laatste daad van tuchtonderzoek (verhoor X dd. 12.12.2016) en huidige beslissing van 10.09.2019 anderzijds;
- Voor wat betreft het dossier K203/1011-05: tussen de mededeling van de vrederechter van 01.09.2011 en de opvolgende opening van het tuchtonderzoek op 26.09.2011 en huidige beslissing van 10.09.2019.

Deze verdragingsmomenten zijn niet zonder meer toe te schrijven aan de heer X. Al deze gegevens samen leiden tot de conclusie dat de redelijke termijn inderdaad werd overschreden, in beide zaken. Voor wat betreft de zaak K102/1213-01 wordt hierbij zelfs rekening gehouden met het feit dat het aan de tuchtverheid, zeker bij ingewikkelde strafonderzoeken waarop ze geen duidelijk zicht heeft en die mogelijk een weerslag kunnen hebben op de tuchtrechtelijk onderzochte zaak, is toegestaan om – wanneer het tuchtonderzoek voordien tijdig is opgestart - de resultaten van het strafonderzoek af te wachten alvorens het tuchtonderzoek af te ronden. Volledigheidshalve wordt hierbij opgemerkt dat het mogelijk moet zijn om een tuchtprocedure op kortere termijn af te ronden, wetende dat er in het strafdossier zelf reeds een beschikking tot mededeling was op 22 november 2011 en een eindvordering op 8 januari 2013, zodat reeds van toen af kopie van het strafbundel kon opgevraagd worden.

De tuchtraad van beroep houdt met deze overschrijding van de redelijke termijn rekening bij het bepalen van de sanctie.

10.

De tuchtraad van het rechtsgebied Antwerpen oordeelde dat een schorsing van 6 maanden gepast voorkwam.

11.

De tuchtraad van beroep oordeelt evenwel dat het geheel van de beide voorliggende feiten bijzonder ernstig is, en dat deze feiten het vertrouwen dat in advocaten moet kunnen gesteld worden flagrant schenden.

Het staat vast dat de heer X zich schuldig heeft gemaakt aan feiten van bijdrage tot de oogmerken van een criminele organisatie en aan volstrekt onregelmatige voorlopige bewindvoering, waarbij de erfgenamen van de beschermde persoon zelfs dienden te procederen om te bekomen wat hen rechtens toekwam.

Deze beide feiten vormen een uitermate ernstige inbreuk op de eer van de Orde der advocaten, en op de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid, die aan het beroep ten grondslag liggen en een behoorlijke beroepsuitoefening moeten waarborgen.

Deze tekortkomingen maken een uiterst ernstige inbreuk uit op artikel 455. Ger. W., en de tuchtraad van beroep oordeelt dat de heer X door het geheel van deze feiten dusdanig ernstig tekortgekomen is aan de meest fundamentele verplichtingen van het beroep van advocaat, dat normalerwijze de tuchtsanctie van de schrapping zou moeten worden uitgesproken.

Gelet evenwel op de hoger vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn, oordeelt de tuchtraad van beroep dat met deze overschrijding rekening moet gehouden worden bij het bepalen van de strafmaat, reden waarom de sanctie die genomen werd door de Tuchtraad (een schorsing van 6 maanden) als gepast beschouwd wordt. Terecht werd voor beide feiten samen één straf uitgesproken, nu de strafmaat mede bepaald wordt door de samenlezing van het geheel der feiten.

De overige door de heer X aangehaalde elementen om de sanctie te milderer overtuigen de Tuchtraad van beroep niet om de termijn van schorsing in nog grotere mate te beperken:

- Ondertussen heeft de heer X reeds twee tuchtrechtelijke antecedenten: de beslissing van de Tuchtraad van 07.06.2012 en de beslissing van de Tuchtraad van beroep van 24.06.2014 (zoals geïnterpreteerd op 14.10.2014);
- Anders dan de heer X voorhoudt werd geen bijzondere medewerking gegeven tijdens het tuchtonderzoek: zo werd nooit boekhoudkundige duidelijkheid gegeven over het volledige voorlopig bewind;
- Ondertussen heeft de heer X de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. De lange duur van de volledige tuchtprocedure heeft voor de heer X dan toch ook dit neveneffect gehad, dat hij ondertussen toch zijn beroep is blijven uitoefenen.

De tuchtraad van beroep besluit dat de sanctie van 6 maanden schorsing een passende sanctie is, rekening houdende met het geheel van de hoger vermelde overwegingen.

BESLISSING VAN DE TUCHTRAAD VAN BEROEP VOOR ADVOCATEN:

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935 op het gebruik van de taal in gerechtszaken.

Meester O bracht verslag uit.

Advocaat-generaal P gaf omwille van de omstandigheden van de zaak mondeling ter terechtzitting advies, en de advocaat van de heer X heeft daarop kunnen repliceren.

De tuchtraad van beroep doet uitspraak binnen de perken van de verwijzing door het Hof van Cassatie;

Het hoger beroep van de heer X werd reeds ontvankelijk verklaard in de niet op dit punt vernietigde beslissing van 13.02.2018;

De tuchtraad werkt deze beslissing van 13.02.2018 – voor wat betreft het vernietigde deel – verder uit, en verklaart het hoger beroep ongegrond.

De tuchtraad van beroep bevestigt de beslissing van 27.06.2017 in zoverre een **schorsing van 6 maanden** werd opgelegd.

De kosten worden ten laste gelegd van de heer X;

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging:

de heer R. Hobin, voorzitter, en de assessoren K. Lips, S. Wens, I. Martens en D. Peeters

De assessoren hebben deze beslissing allen ondertekend voor de uitspraak :

K. Lips

S. Wens

I. Martens

D. Peeters

Waren aanwezig bij de uitspraak:

De heer Rob Hobin, voorzitter

mr. Ludwig Evens, secretaris

L. Evens

R. Hobin